

УДК 006.1.389.658:619

А.В. АБРАМОВ, канд. вет. наук
Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів, Київ

СИСТЕМА СТАНДАРТИЗАЦІЇ, МЕТРОЛОГІЇ І СЕРТИФІКАЦІЇ У ДЕРЖВЕТФІТОСЛУЖБИ УКРАЇНИ

У процесі гармонізації законодавства України до Європейського Союзу виникає потреба у створенні органів з оцінки відповідності безпосередньо у ветеринарній і фітосанітарній галузях. Такі органи проводять процедуру сертифікації об'єкта шляхом зіставлення декларації замовника з чинними стандартами, на які той посилається. При інспектуванні об'єктів з боку Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України здебільшого використовуються результати лабораторних досліджень як складова частина процедури з оцінки відповідності. Для забезпечення єдності вимірювань у сфері законодавчо регульованої метрології лабораторний контроль продукції й інших товарів підлягає державному регулюванню.

Держветфітослужба України як центральний орган виконавчої влади має право на власну метрологічну службу. Поєднання процедури розроблення й застосування стандартів з оцінкою відповідності безпосередньо у ветеринарно-фітосанітарному комплексі дозволить службі гармонічно розвиватися й ефективніше контролювати використання коштів, передбачених на проведення сертифікації відомчих установ.

У процесі гармонізації національного законодавства України до європейських стандартів виникає необхідність створення органів з оцінки відповідності (ООВ) безпосередньо у ветеринарній і фітосанітарній галузі. Системи сертифікації й акредитації можуть бути визнані на рівні міжнародного, національного, відомчого тощо контролю. Міжнародних систем акредитації не існує, але міжнародні, регіональні, національні органи з питань акредитації систем відповідності підписують угоди про визнання результатів акредитації. До таких органів зараховують:

- Міжнародне співтовариство з акредитації лабораторій (ILAC);
- Міжнародний форум з акредитації (IAF);
- Європейське співтовариство з акредитації (ЄА);
- Азіатсько-Тихоокеанське співтовариство з акредитації лабораторій (APLAC);
- Міжамериканське співтовариство з акредитації (IAAC);
- Союз розвитку півдня Африки з акредитації «SADCA».

Останнім часом ведеться робота зі створення асоціації органів з акредитації в системі Євраз ЄС.

Національне агентство з акредитації України (НААУ) підписало угоду з ЄА про визнання результатів акредитації й тим самим взяло на себе зобов'язання дотримуватися європейських стандартів і використовувати прийняті в Євросоюзі підходи до акредитації. Таким чином, з 2013 р. всі органи з оцінки відповідності в Україні звертатимуться виключно до НААУ. Державні лабораторії ветеринарної медицини, акредитовані НААУ, також є органом оцінки відповідності, що випробовує кілька характеристик об'єкта. Випробування – це вид діяльності, який вважається лише частиною процесу роботи з оцінки відповідності та як самостійна операція не може бути видом або формою її підтвердження. Виникає закономірне питання щодо необхідності подальшого підтвердження відповідності товару/об'єкта, крім протоколу лабораторного випробування. Що стосується продовольчих товарів або сировини, безпеку яких

підтверджує лабораторія, – питання більш-менш зрозуміле. У даному випадку лабораторний контроль – лівова частка державного контролю та нагляду. У процесі створення моделі європейської системи стандартизації (поки ще недовершеної) лабораторний контроль товару за показниками безпеки, який здійснює акредитована за міжнародним стандартом випробувальна або вимірювальна лабораторія, на перший погляд виявляється достатнім. Але в умовах жорсткої конкуренції, коли поруч з вітчизняним виробником товарів, оцінених відповідно до національних вимог, з'являться європейські конкуренти, перевага буде не на користь національних товарів. Можливо, якість наших товарів не гірша, а в деяких випадках навіть краща, але підтвердження з боку третьої сторони, тобто органу ООВ, на багатьох напрямках технологічного процесу в нашого виробника відсутнє.

Органи з оцінки відповідності. Згідно зі стандартом ISO/IEC 17000:2004 визначення терміна «оцінка відповідності» є доказом того, що вимоги до продукції, процесу, системи, особи або органу виконано. Залежно від суб'єкта, який проводить оцінку відповідності, цей стандарт визначає три сторони:

- перша – виробник, власник, технічний інспектор тощо;
- друга – покупець, споживач;
- третя – органи з оцінки відповідності.

Як правило, в Україні перша сторона, тобто виробник/власник, підтверджує відповідність товару декларацією відповідності. Декларацією є заява виробника про відповідність товару/об'єкта певним вимогам на підставі посилення на стандарт (ДСТУ, ТУ, СОУ). У кращому разі до декларації додаєть-

ся сертифікат про наявність на виробництві системи якості відповідно до стандартів серії ISO 9000. В Україні лише поодинокі виробництва із системою HACCP (серія ISO 22000).

Досягнення стабільності показників безпеки і якості в процесі виробництва товару або надання послуг засновується на комплексі системи стандартизації та системи з оцінки відповідності. Перша забезпечує нормативність, друга – достовірність даних щодо їх відповідності. Система оцінки відповідності дозволяє працювати з різними системами стандартизації завдяки різним методам. Методи можуть бути прямими чи непрямими й застосовуються окремо або разом. Прямі методи – інспекція і випробування, непрямі – сертифікація менеджменту, комбіновані – сертифікація продукції та персоналу.

Стандарт ISO/IEC 17000:2004 зазначає, що оцінка відповідності взаємодіє з такими галузями, як системи менеджменту, метрологія, стандартизація і статистика. Стандарти – технічні описи таких характеристик, як якість, безпека, дбайливе ставлення до навколишнього середовища, надійність, ефективність, взаємозамінність, виконання яких вимагається від продукції або послуг. Крім того, стандарти надають краці з наявних технічних рішень за умови найбільш економічно доцільних витрат.

Процедура оцінки відповідності з метою підтвердження наявності певного стандарту продукції може мати найважливіше значення в забезпеченні її доступу на ринки. Оцінка відповідності може виконуватися, наприклад, першою стороною – виробником продукції через декларацію постачальника про відповідність або через

сертифікацію і контроль третьої сторони, проведені незалежним постачальником послуг. В останньому випадку постачальником послуг може бути державний орган або приватна компанія. Однак важливо відрізнити відповідальність державного органу з оцінки відповідності з відповідальністю органу з ринкового нагляду, оскільки останній контролює точність і неупередженість послуг з оцінки відповідності, включених до продукції або послуг, що є об'єктом нагляду. З іншого боку, як державний, так і приватний сектор використовують у своїх інтересах застосування й прийняття послуг з оцінки відповідності для подальшого розвитку або розширення торговельних угод.

На початку незалежності в Україні вся продукція підлягала обов'язковій сертифікації в системі УкрСЕПРО. Впродовж останніх років у процесі гармонізації національних стандартів до міжнародних значно зменшився перелік товарів, які підлягають обов'язковій сертифікації. Сьогодні законодавство нашої країни на рівні обов'язкової допускає й

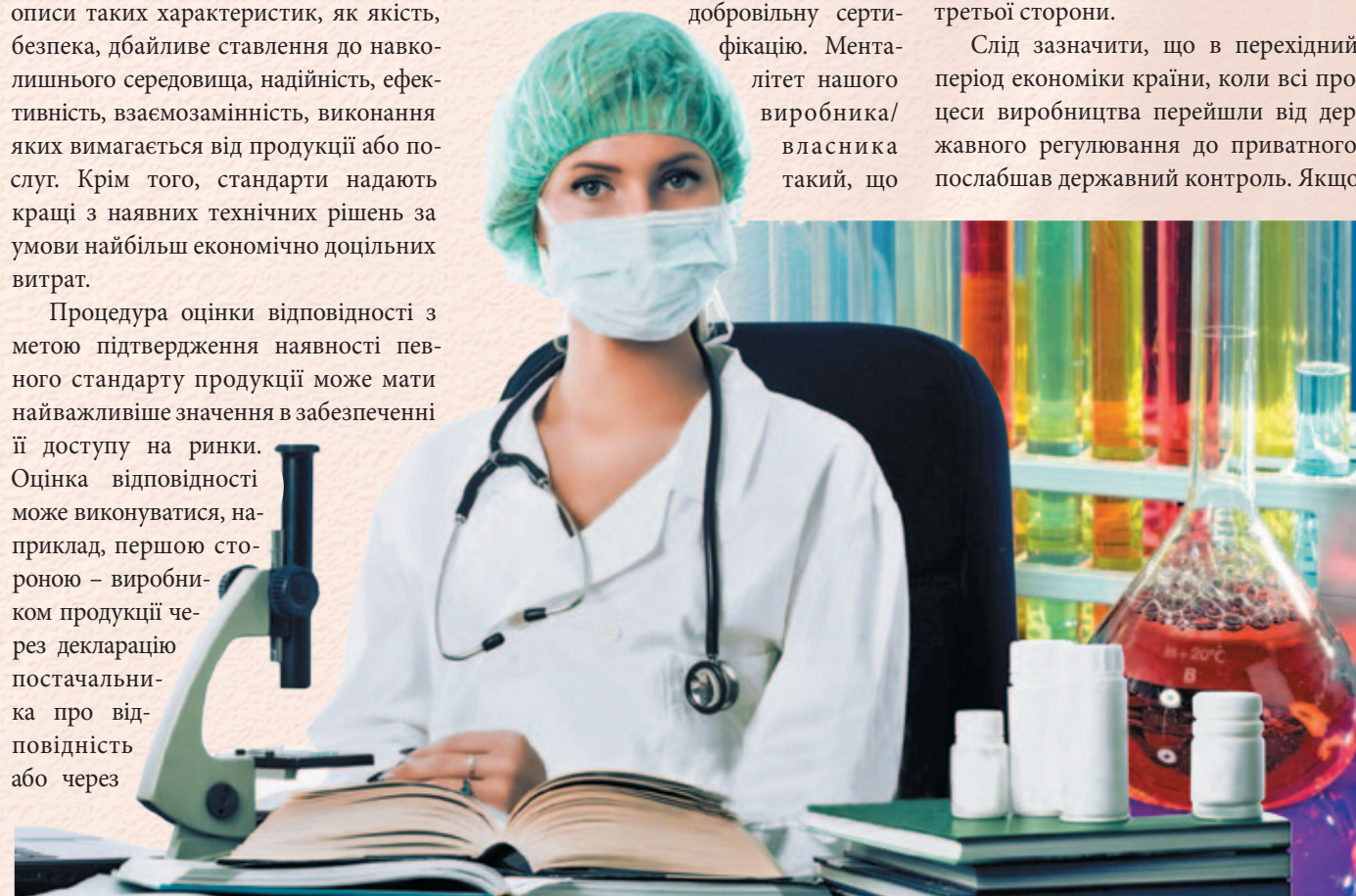
добровільну сертифікацію. Менталітет нашого виробника/власника такий, що

він термін «добровільна» сертифікація розглядає як необов'язкова або «непотрібна».

Слід додати, що під добровільну сертифікацію підпадають не лише товари, а й процеси, системи та персонал. Автоматично їх вітчизняний виробник також зараховує до категорії «необов'язкової сертифікації». В даному випадку наші вітчизняні товари, послуги, висновки технічної інспекції значно програють – поки ще на європейському ринку, а в майбутньому й на власному.

Як правило, робота з оцінки відповідності товарів, послуг, систем і персоналу належить до сфери діяльності органів із сертифікації різних форм власності незалежно від їх відомчої належності, але обов'язковою умовою залишається наявність у такого органу статусу «незалежного», або третьої сторони. Зрозуміло, що органи із сертифікації не можуть створюватися на базі міністерств і відомств або у великих компаніях для сертифікації власної продукції, бо не можуть вважатися незалежними й відповідати статусу третьої сторони.

Слід зазначити, що в перехідний період економіки країни, коли всі процеси виробництва перейшли від державного регулювання до приватного, послабшав державний контроль. Якщо

на початку незалежності кожна партія продукції в Україні перевірялась у державних лабораторіях на відповідність допустимим рівням забруднювачів, то з прийняттям пакета законів, які регулюють взаємовідносини нашої країни з членами СОТ, лабораторний контроль значно послабшав. Згідно із запропонованою економічною моделлю розвинутих країн – членів СОТ функції втраченого державного контролю кожної партії товару покладалися на систему добровільної сертифікації товарів, робіт і послуг. У той же час для сертифікації потрібно було створити мережу органів з оцінки відповідності за межами державного регулювання.

На початку 2000-х рр. почався ріст приватних органів ООВ з акредитацією за межами держави. Власна ж національна система акредитації почала свою діяльність з 2002 р. і впродовж десяти років проходила шлях приєднання до європейських систем акредитації.

Як наслідок, процес добровільної сертифікації з боку державних служб контролювався повільно й неналежним чином. Визначення сертифікації як «добровільної» зменшило прагнення державних установ у досягненні мети відповідності товарів, робіт і послуг. У той же час кількість приватних консалтингових компаній і тих, які виконують роль посередників, значно зросла. Сектор надання послуг із сертифікації перейшов з державного регулювання в приватний.

Останнім часом діяльність органів з оцінки відповідності контролює виключно НААУ, і законом не передбачено втручання в їх роботу органів державного регулювання. Така ситуація не виходить за межі чинного законодавства, але інколи виникає економічна колізія.

Орган з оцінки відповідності проводить сертифікацію продукції й отримує при цьому чималі кошти за власним тарифом. У процесі сертифікації група спеціалістів користується даними державних випробувальних лабораторій, інспекційного контролю, технічної інспекції. Усі вищезазначені роботи виконують, як правило, бюджетні організа-

ції з високим рівнем щорічних витрат і невисокою заробітною платою вчених і співробітників. Така ситуація вносить дисбаланс в оцінку робіт і розставляє неправильні пріоритети на ринку праці. Крім того, персонал приватних органів ООВ не має спеціальної професійної підготовки, і деякі процеси мають характер неефективного впровадження. Найбільш результативним кроком стало б створення на базі наукових установ Держветфітослужби України незалежних органів з оцінки відповідності, які б могли здійснювати сертифікацію продукції, персоналу, систем якості. Аналіз стандартів ISO 17000 свідчить про те, що вимірвальна лабораторія не може одночасно бути органом з оцінки відповідності, як і будь-які державні структури виконавчої влади.

Як альтернатива в галузі ветеринарної медицини створені й працюють науково-контрольні установи, такі як Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів та Державний науково-дослідний контрольний інститут ветеринарних препаратів та кормових добавок. За багатьма напрямками на базі інститутів створено центри, технічні комітети зі стандартизації, орган із сертифікації ветеринарних препаратів. Але деякі питання сертифікації в галузі ветеринарної медицини залишаються неохопленими. Вже сьогодні виникає потреба в існуванні в системі ветеринарно-фітосанітарної служби акредитованих органів інспекційного контролю і сертифікації персоналу.

Орган інспекційного контролю. Забезпечення якості й безпеки продукції та послуг у сучасних соціально-економічних умовах є першочерговим завданням як для власника, так і для органів, які здійснюють контроль. Наслідком радянської системи контролю залишається модель державного інспектування на всьому етапі виробництва, зберігання, транспортування й реалізації товарів і послуг. Інспектування є прямим методом оцінки відповідності з боку держави, який дозволяє оцінювати якість і безпеку не лише продукції, а також послуг, ви-

робничих процесів, проектів, технічної документації, підприємства тощо. На перший погляд цей метод простий і доступний для персоналу, який інспектує об'єкт. Але інспектування, як і інші методи оцінок відповідності (сертифікація продукції, персоналу, менеджменту), вимагає від інспектора розроблення ретельних схем перевірки. Він має володіти принципами застосування методів валідації та верифікації, бути компетентним щодо оцінки результатів лабораторних досліджень. Органи, які проводять інспектування, зветься «контролюючими», а контроль, як правило, в нашій країні здійснює держава. Тому в європейських директивних документах застосовуються терміни «уповноважений інспектор» і «офіційний інспектор». Тобто уповноважений (нотифікований) інспектор – з боку держави, а офіційний – акредитований відповідно до стандарту.

З метою взаємного визнання результатів перевірок на національному й міжнародному рівнях застосовується стандарт ISO/IEC 17020. Акредитація інспекції як органу дозволяє застосовувати загальні принципи перевірок, які викликають довіру як з боку постачальника, так і з боку споживача то-вару.

Останнім часом практика акредитації органів з інспектування – звичне явище в розвинутих країнах. Її замовляють також органи державного контролю – аналоги вітчизняних моделей санепіднагляду, держтехнагляду тощо. Відповідність органів з інспектування загальним принципам міжнародного стандарту дозволяє раціонально створювати доказову базу щодо оцінки відповідності об'єкта, який перевіряється. Саме такий контролюючий орган у Європі сприймається як «офіційна інспекція».

Орган із сертифікації персоналу. Зі здобуттям незалежності система стандартизації в Україні набула глобальних змін. За радянських часів система з упровадження стандартів і контролю за ними існувала в моделі, передбаченій економікою Радянського Союзу. Але з часом законодавство незалежних держав – членів СНД змінювалося, зважаючи на більш сприйнятливості економіку сусідніх розвинутих країн. Для України й Росії це були переважно країни Європи – члени й кандидати в члени Євросоюзу. Поступово система, яка існувала в ЄС, зі своїми принципами стандартизації,

акредитації, оцінки відповідності почала вживатися в нашу економіку.

Першими відчули на собі, що таке сертифікація, виробники товарів, кожна партія яких підлягала випробуванням і оцінці з боку ООВ. Наступним кроком з упровадження стандартів ISO/IEC стала оцінка відповідності процесу виробництва або обігу товарів. Сертифікат серії ISO 9000 щодо підтвердження якості робіт, послуг, процесів тощо свого часу виявився пестушкою на цивілізований ринок. Але з часом створювалися зони вільної торгівлі, країна набувала статусу члена СОТ. У процесі підготовки змінювалося законодавство, яке вже передбачало наявність на ринку товарів стандартів серії ISO 22000 (НАССР), лабораторій, акредитованих відповідно до стандарту ISO 17025. Останнім часом з'явилася нагальна потреба в проведенні атестації сертифікованого виробництва акредитованими органами з оцінки відповідності. Необхідною складовою цього процесу є наявність атестованого персоналу, який оцінює орган із сертифікації персоналу відповідно до стандарту ISO/IEC 17024.

Законодавчо регульована метрологія. Одним з основних елементів впливу на безпеку та якість харчових продуктів, здоров'я і життя громадян країни є захист національної економіки від наслідків недостовірних результатів вимірювань шляхом забезпечення їх єдності на підприємствах, в установах і організаціях агропромислового комплексу.

Вимірювання – відображення фізичних величин їх значеннями за допомогою експерименту й обчислень із застосуванням спеціальних технічних засобів, які потребують перевірки та/або калібрування. Їх проводять спеціальні лабораторії, які забезпечують відповідність цих випробувань міжнародним стандартам. Ви-

робництво також вимагає порівнянних та надійних вимірювань для забезпечення сумісності компонентів і здійснення комерційних операцій. Процес сертифікації також ґрунтується на результатах вимірювань, які визначають відповідність товару й упевненість у надійності вимірювань, проведених з метою сертифікації. Тобто між різними видами оцінки відповідності присутній високий ступінь взаємозалежності, що базується на забезпеченні єдності вимірювань.

Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України є центральним органом виконавчої влади, яка забезпечує реалізацію державної політики у галузі ветеринарної медицини, безпеки харчових продуктів, сферах карантину й захисту рослин, охорони прав на сорти рослин, державного нагляду (контролю) за плеємною справою у тваринництві. Згідно зі ст. 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 11 лютого 1998 р. № 113/98-ВР (далі – Закон № 113) у центральних органах виконавчої влади передбачено створення метрологічної служби для координації робіт, пов'язаних із забезпеченням єдності вимірювань і здійсненням метрологічного контролю і нагляду в певних сферах діяльності. Враховуючи те, що в країні триває адміністративна реформа, відбувається актуалізація Закону № 113 з метою його гармонізації до міжнародних норм і правил, створення метрологічної служби Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України є нагальною потребою, своєчасною і важливою.

Цілком обґрунтованою є наявність у складі Держветфітослужби України відомчої метрологічної служби, яка гарантуватиме єдність вимірювань і застосування стандартів, у т. ч. міжнародних. Це Головна організація метрологічної служби (ГОМС) у галузі ветеринарної медицини, яка атестує відповідні лабораторії. Але внесення змін у деякі законодавчі акти зменшує вплив державних органів регульованої метрології, тим самим висвітлює недостатній контроль з боку ГОМС за додержанням

метрологічних вимог. Крім того, впровадження нових технологій у процеси виробництва й обігу товарів, підконтрольних Держветфітослужбі України, потребує більш інтенсивної імплементації міжнародних стандартів. У зв'язку з тим, що в проекті нового Закону не передбачені головні й базові організації метрологічної служби центральних органів виконавчої влади, які б забезпечували єдність вимірювань у зазначеній галузі, створення метрологічної служби Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України дозволить оперативної, зі зменшенням матеріальних витрат забезпечити виконання державної політики у сфері законодавчо регульованої метрології, сприяти захисту національної економіки від наслідків недостовірних результатів вимірювань і, зрештою, забезпечити населення країни якісною продукцією.

Стандарти і технічні регламенти. Залишається не реалізованою програма з розроблення технічних регламентів (ТР), вимоги яких застосовуються до певної продукції, процесу чи способу виробництва на підприємствах, що контролюються ветеринарною і фітосанітарною службою, а також контролю за ними з боку ООВ. Відповідно до ст. 34 Закону України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури з оцінки відповідності» від 1 грудня 2005 р. № 3164-IV виробники і постачальники повинні пропонувати й надавати послуги або вводити в обіг продукцію, які є безпечними для життя й здоров'я людини, для тварин, рослин, також забезпечують захист національної безпеки й запобігають недоброякісній конкуренції. Оцінку відповідності вимогам технічних регламентів здійснюють призначені органи. У часи, коли ветеринарна служба перебувала в складі Міністерства аграрної політики України, технічні регламенти розроблялися для відомств, що було якоюсь мірою обґрунтованим. Таким чином, виробництво й реалізація вітчизняних ветеринарних препаратів виявилися незахищеними від потрапляння на ринок підроблених і неякісних товарів. Сьогодні Держветфітослужба України як центральний орган

виконавчої влади спроможна активізувати роботу з розроблення ТР, залучити державні кошти на це й надати пропозиції до Міністерства економічного розвитку і торгівлі щодо призначення органу з оцінки відповідності, на який покладаються функції технічного регулювання у певних сферах діяльності.

Аналіз проекту Закону «Про стандартизацію» свідчить про те, що механізм контролю за впровадженням і дією нових стандартів на території нашої держави поступово, але впевнено переходить до сфери контролю з боку публічних органів. Передбачено створення Національного органу стандартизації, до складу якого входять Керівна рада і Комісія з апеляції. Керівна рада є доглядно-наглядним органом національного органу стандартизації й формується на паритетних засадах із представників центральних органів виконавчої влади, наукових установ, навчальних закладів, науково-технічних і інженерних товариств (спілок) та інших організацій. Логічним було б мати в Національному органі стандартизації представників Держветфітослужби України. Це може бути керівник наукової установи, інститут або структурний підрозділ центральних органів виконавчої влади з питань стандартизації, метрології та сертифікації.

Враховуючи ситуацію щодо зміни законодавчої бази країни в галузі метрології й стандартизації, доцільно було б запропонувати продовження реформування структури Держветфітослужби України, діяльність якої спрямована на забезпечення єдиної державної політики у сфері стандартизації, метрології, сертифікації та управління якістю, підтримку товаровиробників, забезпечення споживачів якісними товарами та послугами, з приведенням структури у відповідність до чинного законодавства, з урахуванням пропозицій, які надходять до уряду України.

Першочергові завдання реформування:

1. Створення відомчої метрологічної служби з призначенням установи, підконтрольної Держветфітослужбі, як такої, що здійснює координацію робіт,

пов'язаних із забезпеченням єдності вимірювань і здійсненням метрологічного контролю та нагляду Держветфітослужби України.

2. Створення органу контролю, що виконує інспекцію відповідно до вимог стандарту **ISO/IEC 17020:2012** «Вимоги до діяльності різних типів органів, що здійснюють інспектування» та його подальша акредитація.

3. Створення органу із сертифікації персоналу відповідно до вимог стандарту **ISO/IEC 17024:2012** «Загальні вимоги до органу, що здійснює атестацію/сертифікацію персоналу» та його акредитація. Сертифікація персоналу потрібна для кожної організації, що претендує на акредитацію, в т. ч. персоналу випробувальних лабораторій різних форм власності.

4. Створення органу ООВ відповідно до вимог стандарту **ISO/IEC 17021:2011** «Вимоги до органів, що проводять аудит та сертифікацію систем управління» та його акредитація. Виробники/власники товару звертаються до приватних органів з оцінки відповідності, витрачають кошти на отримання сертифіката, який підтверджує наявність системи якості. У той же час послуги надаються без урахування спеціальних знань, що надалі негативно позначається на співпраці виробників і державних інспекторів.

5. Створення центру з координації професійного тестування в системі EPTIS відповідно до вимог стандарту **ISO/IEC 17043:2010** «Оцінка відповідності. Вимоги для перевірки кваліфікації лабораторій». Останнім часом на території країни впроваджуються програми контролю, міжлабораторні порівняльні раунди серед випробувальних лабораторій, які організують різні відомства й наукові установи. Проте під час перевірки наших підприємств європейськими інспекторами ця робота не завжди сприймається як задовільна. Причиною є відсутність сертифіката, що підтверджує кваліфікацію координатора з питань професійного тестування відповідно до вимог стандарту.

6. Створення органу із сертифікації товарів, робіт та послуг у національній

системі сертифікації та системі сертифікації Митного союзу. Добровільна сертифікація не виключає процесу з оцінки відповідності товарів, робіт та послуг. У той же час наявність сертифіката викликає більшу довіру до товарів, у т. ч. тих, які вирушають до країн Митного союзу.

ВИСНОВКИ

1. Створення відомчої метрологічної служби Держветфітослужби України і органів з оцінки відповідності, які відповідають міжнародним стандартам, сприятиме отриманню позитивної оцінки Служби з боку інших країн, які періодично проводять інспекційні перевірки з метою підтвердження рівня гармонізації національного санітарного та фітосанітарного контролю.

2. Наявність вищезазначених ООВ дозволить Службі контролювати раціональне використання кошторисних призначень, передбачених на проведення сертифікації відомчих установ.

3. З'явиться можливість підготовки деталізованої програми навчання персоналу служби, а також замовлення, розроблення, гармонізації стандартів та безпосереднього впливу на їх використання в Україні.

СПИСОК

ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вардакас Є. Європейська система оцінки відповідності та акредитації: за програмою «Технічна допомога українській інфраструктурі якості» / Є. Вардакас. – К.: УкрНДНЦ, 2010. – 74 с.
2. ДСТУ ISO 9001:2009 Національний стандарт України «Системи управління якістю. Вимоги» (ISO 9001:2008, IDT).
3. ДСТУ ISO 9000:2007 Національний стандарт України «Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів» (ISO 9000:2005, IDT).
4. ДСТУ ISO/IEC 17020:2012 Вимоги до діяльності різних типів органів, що здійснюють інспектування.
5. ДСТУ ISO/IEC 17011:2005 Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до органів акредитації, що акредитують органи з оцінювання відповідності.

6. ДСТУ ISO/IEC 17024:2005 Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до органів, що здійснюють сертифікацію персоналу.
7. ДСТУ ISO/IEC 17050-1:2006 Оцінювання відповідності. Декларація постачальника про відповідність. Частина 1. Загальні вимоги.
8. Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 11 лютого 1998 р. № 113/98-ВР (зі змінами і доповненнями).
9. Закон України «Про стандартизацію» від 17 травня 2001 р. № 2408-III (зі змінами і доповненнями).
10. Закон України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури з оцінки відповідності» від 1 грудня 2005 р. № 3164-IV (зі змінами і доповненнями).
11. Закон України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» від 17 травня 2001 р. № 2407-III (зі змінами і доповненнями).
12. IAF/ILAC-A4:2004 Настанова щодо застосування стандарту ISO/IEC 17020:1998
13. ISO/IEC 17021:2011 Вимоги до органів, що проводять аудит та сертифікацію систем управління.
14. ISO/IEC 17043:2010 Оцінка відповідності. Вимоги для перевірки кваліфікації лабораторій.

Одержано 30.09.2013

Система стандартизації, метрології і сертифікації в Госветфітослужбі України. А.В. Абрамов

В процессе гармонизации законодательства Украины с законодательством Европейского Союза возникает необходимость создания органов по оценке соответствия непосредственно в ветеринарной и фитосанитарной отраслях. Такие органы проводят процедуру сертификации объекта путем сопоставления декларации заказчика с существующими стандартами, на которые он ссылается. В большинстве случаев при инспектировании государственной ветеринарной и фитосанитарной службой объектов используются результаты лабораторных исследований в качестве составляющей процедуры по оценке соответствия. С целью обеспечения единства измерений в сфере законодательно регулируемой метрологии лабораторный контроль продукции и других товаров попадает под государственное регулирование. Госвет-фитослужба Украины как центральный орган исполнительной власти может иметь собственную метрологическую службу.

Процедура разработки и применения стандартов вместе с оценкой соответствия в ветеринарно-фитосанитарном комплексе создаст преимущество гармоничного развития службы и позволит более эффективно контролировать использование денежных средств, предусмотренных для проведения сертификации учреждений ведомства.

System of standardization, metrology and certification in State veterinary and phytosanitary service of Ukraine. A.V. Abramov

In the course of harmonization of the legislation of Ukraine with the legislation of the European Union, there is a need of creation of bodies according to compliance directly in veterinary and phytosanitary branches. Bodies according to compliance carry out procedure of certification of object by comparison of the declaration of the customer to existing standards to which it refers. In most cases, at inspection by the public veterinary and phytosanitary service of objects, results of laboratory researches, as procedure component are used according to compliance. For the purpose of ensuring unity of measurements in the sphere of legislatively adjustable metrology, laboratory control of production and other goods gets under state regulation. State veterinary and phytosanitary service, as the central executive authority, can have own metrological service. Procedure of development and application of standards together with a compliance assessment in a veterinary and phytosanitary complex will create advantage of harmonious development of service and will allow to carry out more effectively control of use of the money provided for carrying out certification of establishments of department. ◉

